

JORNADES D'EDUCACIÓ INFANTIL
MENORCA
CONCLUSIONS

Els passats dies 16 i 17 de maig se celebraren les Jornades d'Educació Infantil, on es varen debatre una sèrie de qüestions que avui són motiu de reflexió per part dels professionals que es dediquen a l'educació d'infants de 0 a 6 anys.

Les jornades s'iniciaren amb la ponència de Miguel Ángel Zabalza, professor de didàctica de la Universitat de Santiago de Compostel·la.

A continuació, la directora general d'Ordenació i Innovació, Catalina Bover, va exposar el plantejament polític de la Conselleria d'Educació en referència a aquesta etapa, i en concret al seu primer cicle, el qual es troba dins el marc del Pla d'ordenació dels centres de primer cicle (**Pla 0-3**).

Però els vertaders protagonistes de les jornades van ser els professors participants que representaven gairebé la totalitat de centres on s'imparteix educació infantil (1r i 2n cicle), i que organitzats en grups de treball arribaren a les conclusions que s'indiquen a continuació.

1. EN ELS DOS O TRES DARRERS ANYS: QUINES LÍNIES DE TREBALL PEDAGÒGIC MÉS INNOVADORES/CREATIVES S'ESTAN DESENVOLUPANT EN ELS VOSTRES CENTRES? COM LES PODRÍEM COMPARTIR?

Tot i que tothom tenia una percepció ben diferent del que és innovador, van sortir els temes següents:

- Projectes de treball
- Projecte filosofia 3-18
- Joc heurístic
- Hort escolar
- Psicomotricitat
- Racons de treball/joc
- Incorporació de les TIC (ordenador rotatiu, racó de l'ordinador, projecte Xarxipèlag)
- Matemàtiques constructives
- Llenguatge constructiu
- Participació en projectes Comenius
- Projectes de música i plàstica artística
- Tallers d'experimentació amb alumnes d'edats diferents
- Agrupaments flexibles (aula comuna per al joc simbòlic, el passadís com a espai educatiu, intercanvis d'aula...)
- Introducció de la fruita a l'escola

- Biblioteca
- Ampliació d'horari
- Fillet/a protagonista
- Llibre d'identitat fillet/a
- Resolució de conflictes
- Construcció del pensament logicomatemàtic mitjançant la construcció amb fustes
- Activitats de relació amb pares i mares (entrades/sortides, projectes, diari per als pares, dossier de final de curs...)
- Espais familiars
- Tallers de pares
- Llibre viatger
- British Council
- Estimulació neuronal primerenca
- Massatges
- Activitats conjuntes escola/geriàtric
- Pla de medi ambient
- Programa d'intervenció i prevenció
- Organització de l'ambient escolar 0-6 a partir d'un eix comú.

En conjunt, sorgiren dos sentiments:

- Sovint els centres desconeixen què fan els altres.
- Aquest desconeixement s'accentua entre els dos cicles d'educació infantil.

2. PODRÍEM DESCRIBIR PUNTS DE COINCIDÈNCIA I DE DISSENSIÓ ENTRE LES EXPECTATIVES DE LES FAMÍLIES I ELS PLANTEJAMENTS DE L'EDUCACIÓ INFANTIL? COOPERACIONS MÉS REEIXIDES ENTRE AMBDÓS CONTEXTS.

Pel que fa a l'etapa 0-6, tothom va considerar que la col·laboració i participació dels pares és bastant satisfactòria. Hi ha bona comunicació.

Quant a 0-3, el problema principal és la demanda assistencial per part d'alguns pares i la solució passa per un procés de mentalització i per la regulació del cicle per part de l'Administració educativa.

L'opinió general va ser que estem vivint els problemes de la família nuclear i que no estan clars els papers dels seus membres. S'ha de reforçar el paper de les famílies com a agent educador, i cal que hi hagi una consciència clara del que han d'aportar als seus fills. Una solució passa per fixar les bases en els projectes dels centres i els curriculars.

COINCIDÈNCIES

- En els centres que tenen segon cicle d'educació infantil i primària no sempre es troba la manera de facilitar la relació amb les famílies.
- Valoració de les propostes educatives.
- Tots volem fillets sans amb les necessitats bàsiques cobertes.
- Compartir la informació i comunicació continuada.

DISSENSIONS

- La diferent estructura de les escoles d'infantil i primària dificulta, a vegades, la comunicació i la informació.
- A EI – 5 anys el professorat se sent pressionat per la lectura i l'escriptura, ja que a primer de primària l'alumnat es troba que ha de treballar amb llibres.
- De 0-3 es demana qualitat, però també horaris assistencials ("guarderia" pedagògica). Es dona un desajustament en les prioritats.
- No sempre es comparteixen els mateixos valors a l'escola que a la societat.
- La delegació de funcions educadores per part d'algunes famílies cap a l'escola.
- El desajustament en els hàbits que s'ensenyen a la família i a l'escola.
- La fase d'adaptació a l'escola i l'angoixa dels pares pel canvi de cicle i d'etapa.

COOPERACIONS

- Entrevistes personalitzades.
- Reunions amb els pares.
- Participació en sortides.
- Col·laboració en els tallers i celebracions tradicionals.
- Crear ocasions per al coneixement mutu.
- Acordar els hàbits i les pautes educatives.
- Donar a conèixer l'escola als pares (metodologia, projectes, activitats amb els fillets...)
- Es valora positivament que a 0-3 hi hagi altres serveis de suport educatiu als infants i a les famílies, com són l'educació rural i els espais familiars.

3. DIFICULTATS MÉS SIGNIFICATIVES A LES QUALS EL VOSTRE CENTRE HA HAGUT DE FER FRONT ELS DARRERS ANYS I QUE TENEN A VEURE AMB EL TEIXIT SOCIAL (IMMIGRANTS, TEMPORERS...). HEU TROBAT ALGUNA ESTRATÈGIA/RESPOSTA QUE US HAGI ESTAT EFICAÇ PER RESOLDRE-LES, ENCARA QUE SIGUI PARCIALMENT?

Els problemes no són els mateixos segons que els fillets s'incorporin des de la immigració, de famílies desestructurades o que els seus pares treballin a

Menorca de forma temporal. Es constata que en aquesta etapa els fillets immigrants tenen dificultats inicials que es resolen més fàcilment que en altres etapes educatives (però no per aquest motiu s'ha de deixar de donar suport a l'etapa).

DIFFICULTATS

- Hi ha pocs recursos humans i materials per atendre la diversitat: (cal ampliar places de mediadors culturals dels ajuntaments, mestres d'atenció a la diversitat (AD)).
- Dificultats derivades de les diferències de llengua i cultura dels alumnes d'incorporació tardana (AIT) quant a l'adaptació i l'assoliment de normes generals a l'escola.
- Dificultats d'adaptació.
- Famílies desestructurades: absentisme.
- Manca de límits.
- Hi ha "escoletes" que no tenen alumnes d'aquest tipus perquè no tots els pares poden pagar-les.
- Els temporers viuen més problemes per la seva escolarització discontinua en regions diferents.
- A Ferreries costa molt la tasca educativa amb alumnes temporers; a més, la mestra de suport, la tenen compartida amb l'etapa de primària.

ESTRATÈGI ES/RESPOSTES

a) Quant a la immigració

- Disseny d'un pla d'acollida, dirigit i diferenciat, per als alumnes, pares i professorat.
- Preveure la creació de la figura del mediador cultural.
- No fer guetos.
- Partir de la seva cultura per integrar-los a poc a poc en la nostra.
- Seria necessari poder ser dues mestres per grup, sobretot en aules amb un nombre elevat d'immigrants.

b) Quant als temporers

- Intentar mantenir contacte per diferents mitjans mentre l'alumne no és aquí: llibre d'identitat, cançons, fer aules inclusives...
- Valdria la pena crear uns centres on ells poguessin fer el curs escolar quan els seus pares treballin la temporada aquí?

c) Quant l'absentisme

- Fer una atenció individualitzada.

d) Etapa 0-3 anys

- Adaptacions quan el fillet arriba.

e) Etapa 3-6

- Les mestres +1 agafen aquests fillets per realitzar les adaptacions curriculars individuals o en petit grup.

4. QUINES SÓN LES DIFICULTATS MÉS SIGNIFICATIVES QUAN L'EDUCACIÓ INFANTIL ES TROBA HABITUALMENT EN DOS CENTRES DIFERENTS?

- Manca de coordinació i comunicació. La coordinació fins ara és voluntària.
- Falta compartir PEC, Projecte curricular de centre...
- Poc traspàs d'informació.
- Dificultats en l'acolliment a P3: adaptació, personal suficient, instal·lacions adequades.
- Un poc de tendència a infravalorar la feina de 0-3.

QUÈ ENS PODRÍEM PLANTEJAR PER AFAVORIR UNA MILLOR COORDINACIÓ?

- Necessitat de coordinació i comunicació.
- Etapa 0-6 no fragmentada. Podrien preveure's millor les necessitats de l'etapa: espais, horaris, menys academicisme.
- Possibilitat de considerar el cicle 3-8, per les característiques semblants que té.
- Els centres amb primer cicle i els centres amb segon cicle d'educació infantil haurien de poder-se reconèixer com a interlocutors per tal de coordinar i planificar projectes curriculars.
- Vincular els centres més pròxims.
- Possibilitat de compartir experiències concretes: psicomotricitat a l'escola, berenar conjunt i visita al centre, traspàs del grup, rutines, valors, hàbits, festes o celebracions conjuntes...
- Intercanvi de patis.
- Taller de pares obert als dos centres.
- Conferències compartides per a pares i mares.
- Més coordinació entre cicles: transmissió de la informació dels fillets i filletes i de les línies de treball.
- Plans de formació comuns als dos cicles.
- Compartir experiències amb altres escoles a través d'activitats de CEP: seminaris, jornades...
- Intercanviar visites escoleta/escola, escola/escoleta.
- Coordinació pedagògica trimestral.

LA TRANSICIÓ DELS INFANTS I LES FAMÍLIES D'UN CENTRE A L'ALTRE?

- Quasi tots els centres tenen un pla d'acollida:

- A les poblacions petites l'educador/educadora pot acompanyar els alumnes en el moment de fer el pas.
- En altres poblacions més grans hi ha dies de portes obertes, reunions prèvies amb els pares/mares. Cal que hi hagi un debat sobre la necessitat o no de passar d'un centre a l'altre. La informació que es passa no ha de servir per etiquetar les famílies ni els fillets/filletes.
- Visita a l'escola (0-3). La mestra que els acollirà en el curs venidor els visita a la seva escola.
- Possibilitat que els alumnes d'EI-2 puguin visitar el centre on aniran el curs següent.
- Informes professionals de l'infant: com ara la xerrada mestra a mestra, l'escrit o aprofitar els informes que es fan per a les famílies.
- Informes, encara que no siguin sistematitzats.
- Tenir prou informació de l'escola on anirà l'alumne que deixa l'escoleta.
- Un dia de portes obertes per visitar les escoles.
- "La maleta" per preparar el viatge: amb coses que el fillet o filleta ha fet a l'escola anterior, foto grup classe...

ALTRES COMENTARIS

- Els canvis ajuden a créixer (però no molt forçats).
- No s'ha de donar per suposat res, s'ha de compartir el màxim de coses, pel bé de tots: alumnes, mestres, pares, mares.
- L'etapa 0-6 hauria d'estar en un sol centre.

5. RELACIONS ENTRE EL SEGON CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA (COHERÈNCIA, COORDINACIÓ, PAS D'UNA ETAPA A L'ALTRA...). PROPOSTES.

Hi ha tres tipus de centres:

- Centres d'educació infantil i primària amb un projecte educatiu consensuat i debatut.
- Centres d'educació infantil i primària que funcionen amb línies pedagògiques diferents on hi ha moltes pressions del primer cicle de primària. La solució passa pel diàleg i el respecte entre ambdós cicles.
- Centres diferents d'educació infantil i primària on la coordinació és nul·la i s'ha de possibilitar. És necessària perquè no hi hagi un trencament bruscat entre les dues etapes.

Les propostes exposades són:

- Trobar un interlocutor que faciliti la coordinació. L'Administració hauria de definir zones d'intervenció.
- Dissenyar un model d'informe complementari. Fer un traspàs de grup.
- Visites.

Jornades d'Educació Infantil

Menorca, maig 2002

- Realitzar activitats conjuntes (tallers, activitats complementàries, festivitats...)
- Plans de formació i projectes comuns als dos cicles. Seminaris de formació en centres per a tot el claustre, que permetin treballar els objectius de cada etapa.
- Seria molt positiu que el professorat pogués visitar les aules dels companys.